

Leergemeenschap Tiener College: gezamenlijke broedplaats PO en VO

Praktijkvoorbeeld

Tiener College || Leergemeenschap || Onderwijsvernieuwing || Doorlopende leerlijn

Het Tiener College is een innovatief onderwijsconcept voor kinderen van 10-14 jaar dat in nauwe samenwerking tussen leraren en ouders, tussen PO- en VO-scholen en tussen leraren en besturen vorm heeft gekregen. Vier keer per jaar komt een vaste kern van leraren en schoolleiders en bestuurders uit het primair en voortgezet onderwijs bij elkaar in de leergemeenschap Tiener College. Afhankelijk van het thema brengen ze collega's mee. Samen werken ze aan de doorontwikkeling van Tiener College.

De leergemeenschap Tiener College is een van de vele leergemeenschappen die door adviseurs van KPC Groep worden begeleid. De ervaringen met het Tiener College laten zien dat het samenwerken door onderwijsprofessionals uit verschillende domeinen en van verschillende niveaus veel leerpotentieel oplevert. De benutting van dit potentieel kan de ontwikkeling van nieuwe schoolconcepten, de ontwikkeling van de school en van de betrokken onderwijsprofessionals ten goede komen. Aan de hand van de Leergemeenschap Tiener College willen we dit verder verduidelijken.

TIENER COLLEGE

Het Tiener College is een programmatisch ontwikkeld door basisonderwijs en voortgezet onderwijs samen. Kinderen in de leeftijd van 10-14 jaar krijgen daarin met persoonlijk onderwijs maximaal de kans om hun talenten te ontwikkelen. Om dit mogelijk te maken werken leraren primair en voortgezet onderwijs gedurende vier jaar intensief samen met leerlingen en hun ouders. Leerkrachten primair onderwijs geven gastlessen aan leerlingen in het voortgezet onderwijs en docenten voortgezet onderwijs geven gastlessen aan leerlingen primair onderwijs. Urentabel en kerndoelen zijn volledig gebaseerd op die van respectievelijk primair en voortgezet onderwijs.

Projectleider Mariska van Wijngaarden komt uit het PO. Samen met VO-collega Pieter Snel is zij gangmaker van de Tienerschool. "Het Tiener College zet in op een continue ontwikkeling; niet door het zoeken naar antwoorden, maar door nooit te stoppen met vragen. Leren en ontwikkelen gaat altijd door. Dat geldt niet alleen voor de leerlingen, maar voor iedereen die bij het Tiener College betrokken is.

Ouders, leraren en schoolleiders uit de regio en onze bestuurders". Lenie van Lieverloo, senior adviseur van KPC Groep begeleidt sinds 2010 Het Tiener College, maar ook andere initiatieven in het land. "Aanleiding zijn vaak onderwijskundige problemen in de overgang po-vo en krimp. Gaandeweg buigen we die om naar kansen voor de beste aansluiting bij de behoeften van leerlingen die de beste basis biedt voor de uitdaging van een doorlopende ontwikkelroute onder de regie van de leerlingen zelf. Daarbij vormen excellente leraren de spil. Professionalisering van leraren, schoolontwikkeling en goed onderwijs gaan hand in hand".

VAN VERGADERING NAAR BROEDPLAATS

Tijdens de bijeenkomsten van de leergemeenschap worden de deelnemers geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen van het Tiener College. De trekkers van het Tiener College brengen vraagstukken in die gaan over de ontwikkeling en verduurzaming van het onderwijsconcept, over de organisatieontwikkeling en over personeelsvraagstukken. De deelnemers wisselen denkbeelden, aanpakken en ervaringen uit en bevragen elkaar als kritische vrienden.

Voor VO-bestuurder Arjen Smits: is de leergemeenschap een belangrijk knooppunt in de ontwikkeling van VO en PO. "Door samen door te denken over de leidende principes van het Tiener College en concreet aan de slag te gaan met de ontwikkeling van dat innovatieve schoolconcept, krijgen we met elkaar een beter beeld van wat het Tiener College is. We helpen samen het Tiener College verder in de ontwikkeling. Daardoor kunnen we ook ieder in onze eigen rol en op verschillende onderwijsplaatsen ons werk beter doen". Jeanette Warmels is directeur van VO-school Uilenhof in Gorinchem.

“In de leerbijeenkomsten wordt intensief en door onderwijzensamen van verschillende niveaus samen geleerd. Veel intensiever dan in de projectgroepvergaderingen die we eerder hadden. Ik heb ervoor gepleit dat we na een korte uitwisseling van actualiteiten concreet aan de slag gaan in kleinere groepen”. Met Pieter Snel en begeleider Ton Bruining van KPC groep ontwierp Jeanette een aanpak voor de leergemeenschap. Jeanette ziet het belang van het Tiener College voor kinderen. “Maar het meewerken aan de ontwikkeling van het Tiener College is ook nuttig voor de ontwikkeling van onze eigen school. En het is van belang voor de ontwikkeling van het onderwijs in de regio Gorinchem”. Ton Bruining ziet dat de leergemeenschap zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld tot een waardevolle broedplaats. “Uit onderzoek dat ik als lector academische opleidingsschool heb gedaan weet ik dat ‘multi-level bijeenkomsten’ enorm belangrijk zijn voor: de ontwikkeling van het onderwijs, van gedeeld eigenaarschap tussen alle niveaus. Uit internationaal onderzoek weten we dat dit zowel de verbetering van resultaten van het onderwijs te goede komt als de ontwikkeling van zowel scholen, leraren, coördinatoren en schoolleiders”.

PENDELEN TUSSEN LEERGEMEENSCHAP EN PRAKTIJK

De trekkers van de Leergemeenschap Tiener College zorgen ervoor dat er steeds onderwerpen op het programma staan die van belang zijn voor het Tiener College, maar die ook relevant zijn voor de collega's in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Zo is het portfolio dat leerlingen zelf maken een bruikbaar hulpmiddel voor kinderen om te leren zelf regie te voeren over hun eigen leerproces. De ontwikkelaars van het Tiener College leggen de dilemma's voor die zij ervaren bij het ontwikkelen van het portfolio. Zo hebben ze de keuze gemaakt om het portfolio-instrument te structureren met behulp van een aantal zogeheten rubrics, waarmee leerlingen hun competenties in beeld kunnen brengen. Dat is heel bruikbaar, maar het risico is dat het een vinklijst wordt. De vraag is hoe je er voor zorgt dat het werken aan specifieke competenties nog meer gaat leven bij de kinderen en of en hoe zo'n instrument daarbij kan helpen. In de leergemeenschap brengen de deelnemers hun ervaringen en ambities bij elkaar, samen wordt daarop gereflecteerd, en worden bijvoorbeeld ontwerpeisen geformuleerd voor de ontwikkeling van portfolio-instrumenten voor het Tiener College, maar ook voor de andere

scholen in het primair en voortgezet onderwijs. De leergemeenschap vervult zo een R&D-functie voor de twee schoolbesturen. In de leerbijeenkomst van begin maart vertelt Peter Voorberg, docent aan het Calvijn College in Hardinxveld-Giessendam. “De leergemeenschap heeft me veel aanknopingspunten opgeleverd om met collega's van mijn eigen school een portfolio-aanpak te ontwikkelen waarmee we niet vinken, maar vonken”. Everine van der Hoek is teamleider van de brugklas van Lyceum Oudehoven. “Ik ga Peter en zijn mensen op de voet volgen”. In de bijeenkomst van juni staat het portfolio opnieuw op het programma en houden de ontwikkelaars van het Tiener College en de collega's in het veld elkaar op de hoogte en ontwikkelen aanpak en instrumenten door en bespreken zij opnieuw de vraagstukken die zij zijn tegengekomen.

Tot slot, voor Pieter Snel is de leergemeenschap van bijzondere toegevoegde waarde. “De leergemeenschap levert mij in de praktijk van leerlijnen en persoonlijke leerplannen ontwikkelen direct heel veel. Het gesprek helpt ook weer de goede prioriteiten te stellen. Eens te meer blijkt dat we veel gemeenschappelijk hebben in onze ontwikkelingen op de verschillende scholen. In de leergemeenschap bundelen we de ontwikkelkracht.

Bekijk de website van KPC Groep voor meer over dit onderwerp

MEER INFORMATIE?

Lenie van Lieverloo

 06 - 53197566

 l.vanlieverloo@kpcgroep.nl